

Na prawo niebieska tabliczka, drogę do sklepu wskazuje, już wiesz, że do Pakotulska 1000 m   się pokonuje. Ty jednak na ląd już zejdziesz, podróż kajakiem zakończona, ale questowa droga jeszcze trochę metrów pokona

Podejdziesz do tablic, nad samą rzeką postawione, na nich okolice Stacji wodnej Dolinka przedstawione. W tym miejscu w 1887 roku osiedle Schonthal istniało, Maatz   i tartak założyli, trochę ludzi tu mieszkało.

Nawet szkoła, połączona w 1934 r. z tą w Szczytnie była, ale niestety do propagowania idei nazistowskich się przyczyniła. W domach rybaków bracia Granitzke mieszkali, którzy z kormoranami w   ryb rywalizowali.

Poczytaj o zasadach zachowania na stacji, są na prawo spisane, wpisz liczbę tych, które z rozpaleniem ognisk są związane. Przez most przejdź, druga strona rzeki na Ciebie czeka, przed nim niebieska tabliczka, widać ją już z daleka,

Z niej pierwszą literkę weź sobie po drodze i do czerwonego znaku z 40 podskocz na jednej nodze, Tu na wprost tyle samo kroków odmierzaj przed siebie, tam wśród zieleni skarb czeka na Ciebie

Z zebranych literek hasło już na pewno ułożyłeś,

ale czy cyferki do otworzenia klódki też odkryłeś? Wstukaj   dość szybko i przesun skobelek w prawo, teraz quest kajakowy już prawie ukończony – brawo!

Jeszcze wpisz do Księgi nick oraz datę questowania, przybij pieczęć w Paszporcie na pamiątkę tego zmagania. Na inne wyprawy w powiecie człuchowskim zapraszamy, z questami perełki tutejszej okolicy odkrywamy.

miejsce na pieczęć

Tematyka

Quest pozwala podczas wyprawy kajakowej poznać rzekę Brdę, jej otoczenie i obszary cenne przyrodniczo.

Początek gry

Quest kajakowy prowadzi po rzece Brda w gminie Przechlewo, w Powiecie Człuchowskim, woj. pomorskie. Początek questu jest na Garbatym Moście, 22 km od Człuchowa na północny-zachód.

Na czym to polega?

- 1 Pobierz bezpłatną aplikację Questy - Wyprawy Odkrywców na swój telefon i utwórz konto gracza.
- 2 Trasę gry można przejść z kartą questu lub aplikacją mobilną Questy - Wyprawy Odkrywców.
- 3 Twoim zadaniem jest uważne czytanie wskazówek i rozwiązywanie zagadek. Zebrane na trasie litery i cyfry będą niezbędne do odkrycia hasła końcowego i otrzymania questowego skarbu. Pieczęć odbij na karcie wyprawy lub w Paszporcie Odkrywców, a w Księdze Questu potwierdź swoje przejście, wpisując datę i nick/nazwę użytkownika z systemu www.QUESTY.org.pl.

Jak dodać quest do ukończonych?

- 1 Jeśli quest ukończyłaś/eś z wydrukowaną kartą wyprawy, dodaj go do grona ukończonych na stronie www.QUESTY.org.pl lub w aplikacji Questy - Wyprawy Odkrywców w zakładce Moje Konto, wybierając tytuł questu i **hasło końcowe: dwa wyrazy (małe lub duże litery, oddzielone spacją) i liczba cyfr**.
- 2 Jeśli ukończyłaś/eś quest z aplikacją, jego pieczęć automatycznie pojawi się na Twoim koncie.

Opiekun Questu

Kayaks, www.kayaks.pl,
tel. 888 444 424

www.kayaks.pl

Tekst i opracowanie questu

Małgorzata Wojtusiak, Krzysztof Szustka – krajowy koordynator programu Questy - Wyprawy Odkrywców, info@questy.org.pl, tel. 512 312 215

Lokalny koordynator questów

Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania Ziemi Człuchowskiej
ul. Ogrodowa 26, 77-310 Debrzno
tel. 59 83 35 930, www.lgdzc.pl

Więcej informacji znajduje się na największym w Polsce portalu z questami www.QUESTY.org.pl

Pobierz aplikację

Quest dostępny również w bezpłatnej aplikacji mobilnej Questy - Wyprawy Odkrywców na smartfony

Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie.

Operacja pn. „Sieć edukacyjnych gier terenowych i szlaków geocoachingowych” o akronimie SEGTSIG, współfinansowana jest ze środków Unii Europejskiej w ramach poddziałania 19.3 „Przygotowanie i realizacja działań w zakresie współpracy z lokalną grupą działania” Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020”

Quest Spływ Brdą pośród dzikiej przyrody

1,5-2 h

GRA
TERENOWA

8 km

Start

Zapraszamy Cię dziś na kajakowy quest, to będzie mały z wiosłowania test. Zabezpiecz rzeczy, aby przypadkiem nie wpadły do wody, byś już na samym początku nie zakończył przygody.

Najlepiej w parze wiosłuje się na kajaku, bo w wodzie nie jest przecież tak, jak na deptaku. Nawigator i sternik przyda się do tej wodnej zabawy, jak się podzieli role, każdy będzie miał radość z wyprawy.

Sternikiem niech zostanie bardziej osoba doświadczona, która z wiosłami pracę lepiej wykona. Drugiej niech rola nawigatora przypadnie, ona przeszkody zauważy i kajak w szuwary nie wpadnie.

Popłyniesz dziś Brdą, największym Wisły dopływem, a firma __□_4__ zajmie się Twoim spływem. Nim kapok na siebie włożysz, rozwiąż zagadkę na łądzie, zawsze to bezpieczniej, niż jak się do kajaka wsiądzie.

Przy samej wodzie dwie tablice – duża i mała, jedna z nich punktami regulaminu zapisana prawie cała. Policz je szybko i sprawnie, ale tylko te w polskim języku, cyferkę wpisz do kratki i już po krzyku. → □_0

Na niebieskiej tabliczce litery w dolnej linijce zapisane, to Garbaty __□_ i już miejsce startu jest Ci znane. Zagadki rozwiązane? Kapok założony? Płyn i podziwiaj, jak pięknie nasz rejon jest położony.

Źródło Brdy bije na zboczach Pojezierza Bytowskiego, na wysokości 180 metrów nad poziomem morza położonego. Z niego do ujścia 239 kilometrów ma do pokonania ta rzeka, różnica wysokości sprawia, że czasem na kajakarzy bystry nurt czeka.

Brdą ma 43 bezpośrednie dopływy i mija 19 jezior na trasie, by ją całą przepłynąć trochę czasu przyda się. Urozmaicony oraz kręty bieg, rozległe lasy, piękna i dzika przyroda – ją charakteryzują, a i jest jeszcze czysta woda.

W otulinie Parku Narodowego Bory Tucholskie rzeka meandruje, w Zaborskim i Tucholskim Parku Krajobrazowym też się znajduje. Szlak kajakowy, który dziś pokonujesz podczas questowania jest jednym z najpiękniejszych w Polsce i Europie bez wahania.

Jan Paweł II też doceniał jego walory i Brdą spływał, gdy w 1953 roku wraz z młodzieżą w ten rejon przybywał. Królową kujawsko – pomorskich rzek Brda jest nazywana, bo właśnie ze swego temperamentu i urody jest znana.

Zgodnie między dwa województwa jest podzielona, jej licząca 128 km część źródłowa w woj. pomorskim jest umieszczona. Druga część w woj. kujawsko – pomorskim płynie i po 111 km za Bydgoszczą w objęciach Wisły ginie.

Wypatruj na prawo słupka w wodzie umieszczonego, nie będzie to trudne, bo na tym odcinku nie ma innego. Na nim tabliczka ze strzałką i kilkoma literami, cztery ostatnie, □_□_□_□_, wpisz w kratki szybkimi ruchami.

Nie płyn jednak tam, gdzie strzałka wskazuje, Ciebie kajakowa przygoda nadal prosto kieruje. Już od XII wieku Brda rzeką splawną była, transportowano nią różne towary – w tym tkwiła jej siła.

Do końca XVIII w. koryta praktycznie nie przekształcano, poza rejonem Bydgoszczy, gdzie służył miejską zbudowano. Młyny królewskie i mennica na Wyspie Młyńskiej z niej korzystały, a i drewno z Borów Tucholskich barki spławiały.

Twój odcinek spływu cywilizacji pozbawiony, płynąc nim, dziką przyrodą możesz być zachwycony. Wypatruj na lewo małego pomostu, drewnianego, na pewno dla wędkarzy zbudowanego.

Ci na brak ryb w rzece raczej nie narzekają, bo tutejsze wody głównie do II klasy czystości się zaliczają. Na haczyki wędek gatunki ryb łapią się rozmaite, małe i duże pstrągi, ale wszystkie gatunki są smaczkowite.

A co jeszcze w Brdzie pływa? Boleń, brana, lin, leszcz, płoć, kielbia, lipień, sandacz, szczupak i wędrowną troć. Z wędkowania w tym rejonie teren rezerwatu „Przytoń” jest wyłączony, ale jemu za chwilę quest będzie poświęcony.

Może na brzegach rzeki dostrzeżesz pozostałości mostu starego, w dawniejszych czasach nad rzeką poprowadzonego. Nie udało się? Nie ma problemu, ale teraz podnieś głowę do góry, spójrz za kilka machnięć wiosłem wysoko, tam gdzie sięgają chmury.

Linia energetyczna nad wodą jest poprowadzona, wpisz w kratkę, jaka ilość drutów jest tam umieszczona. → □_B Teraz słów kilka o rezerwacie „Przytoń” – były obiecane, obejmuje tereny w okolicy Garbatego Mostu zlokalizowane.

Kwaśną buczynę niżową na skarpie Brdy chroni, ale też przed zniszczeniem innych roślin tam żyjących broni, wawrzynek wilczelyko, paprotka zwyczajna czy marzanka wonna, porzeczka czarna – każda ta roślina bez ochrony byłaby bezbronna.

Kolejny obszar w tym miejscu na przybliżenie zasługuje, jako jeden z trzech, który w powiecie człuchowskim się znajduje. „Okolice jezior Krępsko i Szczytno” to obszar krajobrazu chronionego, ze względu na swoje walory przyrodnicze w 1981 r. ustanowione.

Utworzony, by zachować unikalne krajobrazy Pomorza Środkowego i zabezpieczyć je dla turystyki, w tym spływu kajakowego. Na obszarze liczne jeziora rynnowe i śródleśne oczka wodne występują, zwarte kompleksy leśne z dominacją siedlisk borowych się znajdują.

Jest to obszar wyjątkowo cenny z punktu florystycznego ale są tu też liczne stanowiska lęgowe ptactwa wodnego. Obecność bobrów i wydr o osobliwości miejsca decyduje, niejeden z nich na Brdzie swoją zaporę buduje.

Płyn, na prawo Osiedle Kormoranów – rezerwat przyrody, chronił największą w Polsce kolonię kormoranów, żyły obok wody. 392 ich gniazda znajdowały się tu w 1963 roku, również czaple siwe można było spotkać na każdym kroku.

Licznie żyjące ptaki zniszczenia lasu spowodowały, ich żrące ekskrementy drzewa w fatalnym stanie zostawiały. Ptaki opuściły rezerwat w poszukiwaniu innego miejsca lęgowego, dziś celem rezerwatu jest zachowanie cennego ekosystemu leśnego.

Machaj wiosłami dalej, znów spojrzeć w niebo nie zaszkodzi, bo za chwilę kolejna linia energetyczna przez wodę przechodzi. Znów tu zagadka z liczeniem drutów będzie związana, ale tym razem niech tylko ich połowa będzie do kratki wpisana.

Już niewiele zostało na dziś wiosłowania, więc nim wysiądziesz z kajaka, okolica zaprasza do podziwiania. Każdy odcinek Brdy jest odmienny od poprzedniego, bo ona zmienia charakter w ciągu biegu swego. → □_A

Raz przyjmuje charakter spokojnej rzeki, innym razem górskiego potoku, na żadnych z tych odcinków nie traci swojego uroku. Czy już most wypatrzyło Twoje czujne questowe oko? Tak? Rozejrzyj się teraz na boki szeroko.